

Також необхідним напрямком розвитку є впровадження сучасних технологій у медицину. У багатьох європейських країнах активно використовуються електронні медичні картки та онлайн-запис до лікаря. Це значно спрощує процес отримання медичної допомоги та економить час пацієнтів.

Таким чином, досвід європейських країн показує, що якісна та доступна медицина можлива за умови належного фінансування, ефективного управління, міцної економіки та відповідального ставлення держави до здоров'я громадян. Використання кращих європейських практик може допомогти Україні зробити систему охорони здоров'я більш ефективною та справедливою для кожної людини.

В.Ю. Кісілевич

Хмельницький інститут імені Блаженнішого Володимира,
Митрополита Київського і всієї України
Міжрегіональної Академії управління персоналом
vladislav1001k@gmail.com

«ЧИ МАЮ Я ПРАВО НА ЗАХИСТ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ? ІНСТИТУТ МОЛОДІЖНОГО ОМБУДСМАНА ЯК МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ»

У сучасному суспільстві питання прав людини набуває особливої актуальності, і освітнє середовище не є винятком, оскільки тут формується правова культура громадян. Кожен здобувач освіти, не залежно від закладу освіти, спеціальності мають право не лише на отримання знань, а й на повагу до своєї гідності, захист від дискримінації та булінгу. Як і більшість студентів вважаю, що право на захист у закладі освіти є фундаментальним правом.

Освітнє середовище повинно завжди характеризуватися безпечним і справедливим простором, де студент може вільно висловлювати свою думку, розвиватися в будь-якому бажаному напрямку та відчувати підтримку з боку одногрупників та викладачів. Проте на практиці нерідко виникають ситуації порушення прав студентів: необ'єктивне оцінювання, психологічний тиск, булінг або ігнорування їхніх базових потреб. У таких умовах виникає потреба в ефективному механізмі захисту прав здобувачів освіти. Саме ефективному та незалежному регулюванні таких ситуацій.

Одним із таких механізмів виступав інститут студентського омбудсмена. Натомість зараз активно в Хмельницькій області, однієї з перших в Україні впроваджується у закладах вищої та фахової передвищої освіти, нова ланка захисту прав здобувачів освіти, яка отримала назву Молодіжний Омбудсман. Це незалежна виборна особа з числа студентів, який покликаний захищати права студентів, розглядати їхні звернення та сприяти вирішенню конфліктних ситуацій. Головною перевагою молодіжного омбудсмена на відміну від звичайного студентського омбудсмена є незалежність. На мою думку, сама ідея оновлення концепції була необхідна. Стара модель була не досконалою через тісних взаємозв'язок омбудсмен та адміністрація заклад. В проєкті Молодіжних Омбудсманів, який був ініційований Уповноваженим з Верховної Ради України з прав людини Дмитром Лубінцем та його представницею у Хмельницькій області Оксаною Кізаєвою та активними студентами міста Хмельницького були враховані всі недоліки та розроблено план заходів, щодо активного провадження посади в заклади освіти Хмельницької області.

Важливою складовою демократичного суспільства є захист прав та інтересів особи за який відповідає в Україні Уповноважений Верховної Ради з прав людини – Омбудсман. Парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина здійснює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. З липня 2022 року Омбудсманом України є Дмитро Валерійович Лубінець. За ці роки діяльність Офісу Омбудсмана характеризується справедливістю, відкритістю та незалежністю. Захист прав військовослужбовців та внутрішньо переселених осіб, захист прав дитини та поновлення прав є актуальними сферами роботи Омбудсмана України.

Саме на базі свого закладу освіти була впроваджено мною концепція, що кожен студент може захистити свої права та інтереси. Перевагами молодіжного омбудсмана є впровадження третьої незацікавленої сторони – а саме Представництво Уповноваженого з прав людини в Хмельницькій області.

Я вважаю, що основна місія такої посади, яку я обіймаю це забезпечення реального захисту прав і свобод здобувачів вищої освіти, попередження дискримінації, порушень академічної доброчесності, булінгу та інших форм утисків у студентському середовищі. Студенти можуть звернутися до мене у випадку порушення їхніх прав без страху осуду чи покарання.

Важливо зазначити, що діяльність студентського омбудсмана сприяє не лише вирішенню окремих проблем, а й формуванню правової культури в освітньому середовищі. Це проведення різних просвітницьких заходів на тематику захисту прав людини тощо. Першими кроками омбудсмана є підвищити рівень обізнаності студентів щодо їхніх прав і обов'язків, а також сприяє налагодженню конструктивного діалогу між студентами та адміністрацією закладу освіти. Оскільки кожний студент виступає повноправним учасником освітнього процесу. Він має право на справедливе оцінювання знань, повагу до своєї честі та гідності, свободу висловлювання думок, захист від будь-яких форм дискримінації та насильства. Сама мета просвітницької діяльності полягає в отриманні певного розуміння студентів про їхні права, можливі варіанти їх відстоювання та діяти в межах правового поля. Крім того, омбудсман сприяє підвищенню відповідальності адміністрації та викладачів, адже наявність такого інституту стимулює дотримання норм академічної етики та законодавства.

Не менш важливою є роль студентського омбудсмана у створенні довіри між студентами та керівництвом закладу освіти. Часто студенти бояться відкрито говорити про свої проблеми через страх негативних наслідків. Омбудсман виступає гарантом конфіденційності та неупередженості, що дозволяє здобувачам освіти відкрито заявляти про порушення і шукати справедливості. Тому що на практиці, я передбачив різноманітні форми звернень. Їх є два види: електронні та фізичні канали звернень. До електронних відносять: номер телефону, адресу електронної пошти, гугл-форму та телеграм-бот. В гугл формі передбачено як анонімне звернення, так і навпаки, якщо студент бажає зворотній зв'язок для вирішення ситуації за його участі. Фізичними каналами звернень є: особисті прийоми студентів, у Хмельницькому інституті МАУП виділено кабінет для молодіжного омбудсмана, в якому є доступ до комп'ютеру, принтеру та можливості особистих прийомів та скринька довіри. Варто зазначити, що вся інформація відображена на сайті закладу освіти, у моєму випадку на сайті Хмельницького інституту МАУП, де все є у вкладці молодіжний омбудсман.

Посада молодіжного омбудсмана є ключовою у створенні позитивного мікроклімату у студентській спільноті. Саме від цього сформувався візія та мета: візія полягає в створенні в Інституті середовища, де права здобувачів вищої освіти захищені, а кожен має можливість реалізувати свій потенціал на засадах рівності, поваги та взаємної підтримки та мета полягає у підвищення рівня правової грамотності здобувачів вищої освіти, зміцнення принципів академічної доброчесності, забезпечення ефективного діалогу між студентами та адміністрацією Інституту.

Я, вважаю, що основними завдання молодіжних омбудсменів є: розгляд звернень студентів щодо порушення їхніх прав; допомога у вирішенні конфліктів між студентами та адміністрацією навчального закладу; сприяння забезпеченню академічної доброчесності та рівних умов навчання; проведення просвітницької діяльності щодо прав людини та прав студентів. Цей спектр завдань є основними напрямками діяльності молодіжних омбудсманів, але спрямований на захист в освітньому середовищі.

На мою думку запровадження у закладах вищої освіти України посади молодіжного омбудсмана є важливою, фундаментальною ознакою закріплення статусу правової держави, яка дбає про забезпечення прав і свобод різних груп населення, в тому числі здобувачів вищої освіти.

Молодіжний омбудсман має діяти на певних принципах, засадах. Основними засадами його діяльності є: неупередженості, прозорості, доступності, конфіденційності, об'єктивності, незалежності та поваги до прав людини. Діяльність характеризується тим, що розглядати звернення об'єктивно, без підтримки будь-якої сторони конфлікту та рішення приймати чесно та справедливо. Конфіденційність виступає елементом безпеки та довіри.

Таким чином, право на захист в освітньому середовищі є невід'ємною складовою правового статусу студента. Інститут молодіжного омбудсмана виступає ефективним механізмом реалізації цього права, забезпечуючи баланс інтересів усіх учасників освітнього процесу. Його розвиток і підтримка є необхідною умовою формування демократичного, справедливого та безпечного освітнього простору, у якому кожен студент має не лише права, а й реальні можливості їх захистити. Інститут молодіжного омбудсмана виступає важливим інструментом його реалізації, забезпечуючи справедливість, рівність і підтримку. Саме через такі механізми формується сучасне, демократичне освітнє середовище, у якому кожен студент може відчувати себе захищеним і впевненим у своїх правах.

Інститут молодіжного омбудсмана сприяє створенню більш справедливого освітнього середовища, у якому поважаться права кожного студента. Крім того, така діяльність допомагає формувати у молоді правову культуру, відповідальність та активну громадянську позицію, яка як наслідок переросте у формування демократичної та правової держави.

І в результаті чого, молодь відіграє важливу роль у забезпеченні безпеки та захисту прав людини в Україні.